

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญเติบโตทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองเป็นปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้สมาชิกของสังคมมีข้อพิพาทระหว่างกันเกิดขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาทางความสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเมื่อสังคมต่างมีการติดต่อระหว่างกัน เช่น การค้าขายระหว่างประเทศหรือการลงทุนข้ามชาติ กิจกรรมเหล่านี้อาจนำมาซึ่งความขัดแย้งในทางการค้าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และมีมากขึ้นตามลำดับ กระบวนการระงับข้อพิพาทจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสังคมหนึ่ง ๆ และด้วยเหตุนี้เอง ประเทศต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ ตลอดจนองค์กรเอกชนและสมาคมการค้าต่าง ๆ ได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันสร้างกลไกที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวในการระงับข้อพิพาททางการค้าหรือความขัดแย้งในรูปแบบอื่น ๆ ขึ้น กระบวนการในการระงับข้อพิพาทที่นิยมกันมากก็คือ “การอนุญาโตตุลาการ” หรือที่เรียกกันเป็นภาษาอังกฤษว่า arbitration¹ หมายถึงกระบวนการพิจารณาเพื่อระงับข้อพิพาทระหว่างคู่พิพาทซึ่งอาจมีมากกว่าสองฝ่าย ด้วยการส่งข้อพิพาทให้บุคคลหนึ่งหรือหลายคนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้วินิจฉัยและชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อกฎหมาย หรือข้อเท็จจริง หรือทั้งสองเรื่อง เรียกบุคคลผู้วินิจฉัยและชี้ขาดข้อพิพาทว่า “อนุญาโตตุลาการ” หรือ arbitrator² ซึ่งโดยปกติแล้วอนุญาโตตุลาการจะทำงานเป็นองค์คณะและใช้เสียงข้างมากในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท หากไม่สามารถหาเสียงข้างมากได้จะตั้งกรรมการผู้ชี้ขาด (umpire) ออกเสียงชี้ขาดในภายหลัง สำหรับกรณีที่เป็นประเด็นสำคัญของงานวิจัยนี้คือการอนุญาโตตุลาการที่แตกต่างกันในลักษณะว่าเป็นการอนุญาโตตุลาการภายในประเทศหรือการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ

กฎหมายอนุวัติการเพื่อบังคับใช้ในเรื่องการอนุญาโตตุลาการของประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นปัจจัยหนึ่งในอีกหลาย

¹ พิชัยศักดิ์ ทรยางกูร, พจนานุกรมการอนุญาโตตุลาการ พร้อมดรรชนีภาษาไทย เพื่อการการค้า และรายชื่อกับที่อยู่ของสถาบันอนุญาโตตุลาการ, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สามย่านวิทย์พัฒนา, 2540), หน้า 19-20.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 22.

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายและยังมีข้อบกพร่องมากเกี่ยวกับกรณีการอนุญาโตตุลาการนอกศาลในประเทศไทย โดยเฉพาะการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ เนื่องจากเป็นกฎหมายอนุญาโตตุลาการที่ใช้มาเป็นเวลานานแล้ว และยังมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ ทั้งนี้ เพราะสภาพของการอนุญาโตตุลาการภายในประเทศนั้นมีความแตกต่างจากการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ³ การบัญญัติในลักษณะที่ไม่ชัดเจนและการพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายยังมีความแตกต่างกันในเรื่องของการแบ่งแยกลักษณะของการอนุญาโตตุลาการภายในประเทศและการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ (foreign arbitration)⁴ ที่หมายถึงการอนุญาโตตุลาการที่ทำลงในต่างประเทศซึ่งคู่ความทั้งสองฝ่ายต่างไม่มีถิ่นที่อยู่หรือสถานะในทางกฎหมาย โดยปกติแล้วการอนุญาโตตุลาการเช่นนั้นต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการของประเทศที่การอนุญาโตตุลาการเกิดขึ้น เว้นแต่กรณีคู่ความได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่นและกฎหมายของประเทศนั้น ๆ อนุญาตให้ตกลงเช่นนั้นได้ ทั้งนี้ตามนัยมาตรา 28⁵ ที่นิยามคำว่า "อนุญาโตตุลาการต่างประเทศ" ไว้โดยอาศัยหลักดินแดนหรือสถานที่ทำการอนุญาโตตุลาการ (territorialist theory) และหลักสัญชาติของคู่กรณี (nationality of the parties) มาเป็นองค์ประกอบในการกำหนดลักษณะของการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ซึ่งหลักเกณฑ์ทั้งสองอาจก่อให้เกิดความสับสนในการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ

การนำ **หลักดินแดน** มาใช้ตามบทบัญญัติว่า "โดยส่วนใหญ่อนุกรมราชอาณาจักร์ไทย" อาจก่อให้เกิดปัญหากรณีการทำอนุญาโตตุลาการไม่ได้เกิดขึ้นทั้งหมดในราชอาณาจักรไทย หรือมีการดำเนินกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการคนละประเทศกับประเทศที่อนุญาโตตุลาการทำคำชี้ขาด ซึ่งต้องพิจารณาว่าอนุญาโตตุลาการต้องทำการพิจารณาและชี้ขาดข้อพิพาทไปมากน้อยเพียงใด จึงจะถือว่าเป็นการพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทโดยส่วนใหญ่อนุกรมราชอาณาจักร์ไทยที่ถือว่าเป็นการอนุญาโตตุลาการที่ศาลยังต่างประเทศ⁶ นอกจากนี้ หากพิจารณาเฉพาะ

³ เสาวนีย์ อัสวโรจน์, "การอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศในประเทศไทย ปัญหาและทางแก้," วารสารกฎหมาย ปี 17 ฉ 1 (มกราคม 2540) : 26-27.

⁴ พิชัยศักดิ์ หรยางกูร, พจนานุกรมการอนุญาโตตุลาการ พร้อมดรรชนีภาษาไทยเพื่อการหาคำ และรายชื่ออยู่กับที่อยู่ของสถาบันอนุญาโตตุลาการ, หน้า 82.

⁵ มาตรา 28 บัญญัติว่า "อนุญาโตตุลาการต่างประเทศ หมายถึง อนุญาโตตุลาการที่กระทำการพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาททั้งหมด หรือโดยส่วนใหญ่อนุกรมราชอาณาจักร์ไทย และคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมิได้มีสัญชาติไทย".

⁶ Silvan Hutter, "International Commercial Arbitration in Thailand," Botbundid 48, 4 (December 1992) : 46.

สถานที่ทำการอนุญาโตตุลาการเพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติของคู่กรณีและลักษณะของข้อพิพาทว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศหรือไม่ อาจถือเป็นการใช้หลักดินแดน โดยเคร่งครัดมากำหนดลักษณะของการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ซึ่งแม้บทบัญญัติดังกล่าวจะไม่ขัดกับอนุสัญญาระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี เป็นต้นว่า สนธิสัญญากรุงเจนีวา ทั้งฉบับ ค.ศ. 1923 กับฉบับ ค.ศ. 1927 และอนุสัญญากรุงนิวยอร์ก ค.ศ. 1958 แต่อาจมีผลทำให้ชาวต่างชาติไม่ประสงค์จะมาทำการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการในประเทศไทย⁷ และหากมีการตกลงกันแล้วทำให้ประเทศไทยเป็นสถานที่ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ ต่อมาภายหลังคู่กรณีอาจย้ายไปทำยังประเทศอื่นที่ตนมั่นใจในระบบอนุญาโตตุลาการก็ได้ เนื่องจากไม่ประสงค์ให้การอนุญาโตตุลาการของตนอยู่ภายใต้เขตอำนาจของศาลไทย นอกจากนั้น อาจเป็นการตีความบทบัญญัติไปในทางที่มีผลแรงขึ้นกว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายก็เป็นได้

กรณีการนำ หลักสัญชาติของคู่กรณี มาเป็นตัวกำหนดลักษณะของการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศนั้น นอกจากจะเป็นการขัดเจตนารมณ์ของการร่างอนุสัญญากรุงนิวยอร์ก ค.ศ. 1958 ตามที่ประเทศไทยเป็นภาคี ที่ต้องการให้ขอบเขตการบังคับใช้อนุสัญญากว้างขึ้นกว่าการบังคับใช้สนธิสัญญากรุงเจนีวาทั้งสองฉบับโดยจำกัดเฉพาะคู่กรณีต้องมีสัญชาติของรัฐภาคีและการพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทต้องกระทำในดินแดนของรัฐภาคีเท่านั้นแล้ว⁸ ยังมีปัญหาในเรื่องการพิจารณาคำว่า "คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมิได้มีสัญชาติไทย" ซึ่งอาจตีความบทบัญญัติของกฎหมายแตกต่างกันได้เป็นหลายนัยจนอาจก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายว่าเป็นเรื่องคู่กรณีทั้งสองฝ่ายต้องไม่มีสัญชาติไทย หรือคู่กรณีเพียงฝ่ายเดียวที่ต้องไม่มีสัญชาติไทย หรือเป็นได้ทั้งสองกรณี หากตีความว่าคู่กรณีทั้งสองฝ่ายต้องไม่มีสัญชาติไทยแล้วจึงจะเป็นการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศอาจเป็นการตีความที่ก่อให้เกิดผลแรงขึ้นกว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายได้เช่นกัน อุปสรรคเหล่านี้อาจมีผลต่อการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศตามอนุสัญญากรุงนิวยอร์กฯที่ไม่สามารถนำมาขอให้ศาลไทยบังคับได้ตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530

ตัวอย่างเช่น กรณีคนสัญชาติไทยทั้ง 2 ฝ่ายที่ดำเนินธุรกิจในประเทศสิงคโปร์พิพาทกันและมีการตกลงให้ทำการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ ณ ประเทศสิงคโปร์ เมื่อมีการ

⁷ อนันต์ จันทโรภากร, "อะไรคืออนุญาโตตุลาการต่างประเทศ : วิเคราะห์มาตรา 28 พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530," วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ 17 ฉบับที่ 3 (กันยายน 2530) : 165.

⁸ เรื่องเดียวกัน : 168-169.

ทำคำชี้ขาดขึ้นและนำคำชี้ขาดมาขอให้ศาลไทยบังคับ ศาลไทยอาจไม่บังคับตามคำชี้ขาดให้ เพราะถือเป็นคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการภายในประเทศ เนื่องจากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับคนสัญชาติไทยทั้งสองฝ่าย แต่ถ้าหากตีความตามหลักดินแดนโดยเคร่งครัดคำชี้ขาดอาจถือเป็นคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ เนื่องจากมีการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการในต่างประเทศ อันเป็นการพิจารณาบทบัญญัติที่แตกต่างกันจนอาจก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายและการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ รวมทั้งเป็นการตีความที่ให้ผลรุนแรงขึ้นซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นเรื่องสัญชาติของนิติบุคคล ว่าอย่างไรจะถือเป็นนิติบุคคลต่างชาติซึ่งมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปไว้โดยตรงในพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 ทำให้ต้องพิจารณาหลักเกณฑ์จากกฎหมายเฉพาะที่กำหนดหลักเกณฑ์ไว้แตกต่างกัน เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนที่กำหนดสัญชาติของนิติบุคคลจากจำนวนผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ (the shareholders majority) หรือจำนวนหุ้นที่ถือ (the number of share held) หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยการชดกันแห่งกฎหมาย พ.ศ. 2481 มาตรา 7 ซึ่งพิจารณาสัญชาติของนิติบุคคลตามสถานที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ (principal office) ตามหลัก Siege Social หรือในทางปฏิบัติของศาลไทยที่พิจารณาสัญชาติของนิติบุคคลจากสำนักงานที่จดทะเบียน (registered office) ของนิติบุคคลตามแบบกฎหมายของประเทศที่ใช้ระบบคอมมอนลอว์ (Common Law) และหากบริษัทจดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทยโดยมีชาวต่างชาติถือหุ้นทั้งหมดหรือโดยส่วนใหญ่ ถือว่าเป็นนิติบุคคลสัญชาติไทย (Thai company) ตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 เป็นต้น

อย่างไรก็ดี การแบ่งแยกการอนุญาโตตุลาการที่มีลักษณะภายในประเทศและต่างประเทศนั้น มีผลต่อการนำกฎหมายมาใช้ควบคุมการดำเนินกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ การใช้อำนาจของศาลในการแทรกแซงการดำเนินกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ และการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศซึ่งจะอยู่ภายใต้อนุสัญญากรุงนิวยอร์ก ค.ศ. 1958 หลักเกณฑ์ที่ใช้กำหนดลักษณะของการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศจึงมีความสำคัญ หลักเกณฑ์ส่วนใหญ่นำมาใช้ในกฎหมายต่างประเทศหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศหลายฉบับ ได้แก่ หลักดินแดนหรือหลักสถานที่ทำการอนุญาโตตุลาการ หลักสัญชาติของคู่กรณีหรือของอนุญาโตตุลาการ หลักเลือกกฎหมายวิธีพิจารณาความ และหลักเกี่ยวกับสภาพของข้อพิพาท เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อนำมาพิจารณาความเหมาะสมของหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายอนุญาโตตุลาการของไทยและปรับปรุงกฎหมายไทยให้ได้มาตรฐานในระดับที่จะเป็น

การส่งเสริมให้มีการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศในประเทศไทยซึ่งอาจทำได้หลายทาง⁹

1. ทำโดยแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 ให้ใช้ได้กับทั้งการอนุญาโตตุลาการภายในประเทศและการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศในฉบับเดียวซึ่งเป็นวิธีการที่นำมาใช้กับร่างพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ของกระทรวงยุติธรรมโดยนำกฎหมายแม่แบบว่าด้วยอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศของคณะกรรมการว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration) มาเป็นต้นแบบในการยกร่าง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมหรือความน่าเชื่อถือในระบบอนุญาโตตุลาการของไทยกับทั้งคนสัญชาติไทยและชาวต่างชาติ และเพื่อไม่ก่อให้เกิดความสับสนในการบังคับใช้กฎหมายอนุญาโตตุลาการที่มีหลายฉบับใช้กับการอนุญาโตตุลาการในลักษณะแตกต่างกัน¹⁰

2. ทำโดยปรับปรุงกฎหมายอนุญาโตตุลาการให้ใช้ได้กับการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศโดยเฉพาะตามกฎหมายแม่แบบ แยกต่างหากจากกฎหมายอนุญาโตตุลาการภายในประเทศ ด้วยเหตุผลว่าลักษณะของการอนุญาโตตุลาการภายในประเทศมีความแตกต่างจากการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสภาพของข้อพิพาทและเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือของคู่กรณีที่ต้องการให้ศาลเข้าช่วยเหลือหรือแทรกแซงการดำเนินกระบวนการพิจารณาน้อยกว่า หากว่าเป็นกรณีการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ และเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการตีความกรณีความเกี่ยวพันกันระหว่างเรื่องภายในประเทศกับเรื่องระหว่างประเทศ ทั้งเพื่อความสะดวกในการบริหารงานยุติธรรมภายในประเทศและอำนวยความสะดวกให้กับการอนุญาโตตุลาการในข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศในประเทศไทย¹¹

ดังนั้น กฎหมายอนุญาโตตุลาการควรมีลักษณะส่งเสริมและพัฒนาให้กลไกการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความน่าเชื่อถือ การมีบทบาทปฏิบัติที่คลุมเครือหรือตีความได้หลายนัย หรือไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามอนุสัญญา

⁹ เสาวนีย์ อัครวิจารณ์, "การอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศในประเทศไทย ปัญหาและทางแก้," วารสารกฎหมาย : 36-37.

¹⁰ กระทรวงยุติธรรม, "รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการวิชาการและพัฒนาระบบอนุญาโตตุลาการ, ครั้งที่ 1-2/2539," 27 มีนาคม 2539 และ 22 พฤษภาคม 2539.

¹¹ เรื่องเดียวกัน.

ระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีจะไม่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการระงับข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศในประเทศไทย และไม่สามารถจัดปัญหาข้อพิพาทที่เป็นอุปสรรคของการค้าและการลงทุนตามหลักการและเหตุผลของการบัญญัติกฎหมายอนุญาโตตุลาการของไทย ที่ต้องการพัฒนาระบบอนุญาโตตุลาการในประเทศไทยให้ทัดเทียมกับนานาชาติต่างประเทศ และส่งเสริมให้มีการระงับข้อพิพาททางแพ่งและพาณิชย์ระหว่างประเทศในประเทศไทยให้แพร่หลายมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความหมายและความสำคัญของการอนุญาโตตุลาการภายในประเทศ และการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์การแบ่งแยกการอนุญาโตตุลาการภายในประเทศและการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศให้เกิดความชัดเจนแน่นอน และเหมาะสมกับการใช้กฎหมายอนุญาโตตุลาการของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์การกำหนดลักษณะของการอนุญาโตตุลาการภายในประเทศและการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศของประเทศอื่นๆ และศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศกับกฎหมายของประเทศไทย
4. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์กับการศึกษาทางด้านวิชาการ ตลอดจนเพื่อเป็นการตรวจสอบความเหมาะสมของพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 ของประเทศไทย และเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในให้มีมาตรฐานเป็นแบบเดียวกับนานาชาติประเทศต่อไป

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

หากกำหนดความหมายของการอนุญาโตตุลาการภายในประเทศและการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศให้เกิดความชัดเจนแล้ว จะทำให้หลักเกณฑ์การระงับข้อพิพาททางอนุญาโตตุลาการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกฎหมายที่จะนำมาบังคับใช้กับกรณีข้อพิพาท (applicable law) อำนวยความสะดวกในการแทรกแซงการดำเนินกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ หรือการยอมรับและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ซึ่งต้องเป็นไปตามพันธกรณีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ค.ศ. 1958 (Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards 1958 / New York Convention 1958) สามารถบังคับใช้ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และตามความประสงค์ของคู่กรณีอย่างแท้จริง

1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ศึกษาวิจัยภายในขอบเขตของการบัญญัติกฎหมายอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 และ ร่างพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. (ฉบับแก้ไขจนถึงวันที่ 29 ก.ค. 2540) ของกระทรวงยุติธรรม ที่เกี่ยวข้องกับความหมายของการอนุญาโตตุลาการภายในประเทศและการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศตามมาตรา 28 โดยวิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะของการอนุญาโตตุลาการ เพื่อแบ่งแยกการอนุญาโตตุลาการภายในประเทศออกจากการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ อันนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายอนุญาโตตุลาการต่อไป และศึกษาถึงแนวทางของกฎหมายต่างประเทศในการบัญญัติกฎหมายอนุญาโตตุลาการดังกล่าว ตลอดจนอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายแม่แบบว่าด้วยอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศของคณะกรรมการว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration) เพื่อหาหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนแน่นอนและเหมาะสมมาเป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายอนุญาโตตุลาการของประเทศไทย โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแนวคิดพื้นฐานและปัญหาการบังคับใช้กฎหมายภายในของประเทศไทยในปัจจุบัน

1.5 วิธีการวิจัย

เป็นการวิจัยเอกสาร โดยการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารเป็นหลัก เช่น

-พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530

-ร่างพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. (ฉบับแก้ไขจนถึงวันที่ 29ก.ค.2540)

ของกระทรวงยุติธรรม

-พิธีสารว่าด้วยการมอบข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการชี้ขาด ฉบับนครเจนีวา ค.ศ.

1923

-อนุสัญญาว่าด้วยการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ฉบับนคร

เจนีวา ค.ศ. 1927

-อนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่าง

ประเทศ ฉบับนครนิวยอร์ก ค.ศ. 1958

-อนุสัญญาว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางการลงทุนระหว่างรัฐและคนชาติของรัฐอื่น

ค.ศ. 1965

-กฎหมายแม่แบบว่าด้วยอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศของคณะ

กรรมการว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. 1985 (UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration)

-และกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการอนุญาตตุลาการ เช่น ประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมัน ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ประเทศสวีเดน ประเทศอิตาลี และประเทศอังกฤษ เป็นต้น

ตลอดจนตำราและบทความทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

1.จะทำให้ทราบและเข้าใจ ความหมายและความสำคัญของการอนุญาตตุลาการภายในประเทศและการอนุญาตตุลาการต่างประเทศ

2.จะทำให้ทราบและเข้าใจหลักเกณฑ์ในการแบ่งแยกการอนุญาตตุลาการภายในประเทศและการอนุญาตตุลาการต่างประเทศที่ชัดเจนแน่นอน และมีความเหมาะสมกับการใช้กฎหมายภายในของประเทศไทย

3.จะทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะของการอนุญาตตุลาการภายในประเทศและการอนุญาตตุลาการต่างประเทศของประเทศอื่น ๆ และสามารถศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างกับกฎหมายภายในของประเทศไทยได้

4.เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์กับการศึกษาทางด้านวิชาการ ตลอดจนเพื่อเป็นการตรวจสอบความเหมาะสมของพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2530 ของประเทศไทย และสามารถเสนอแนวทางการปรับปรุงกฎหมายภายในให้มีมาตรฐานเป็นแบบเดียวกับนานาประเทศต่อไปได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย